

DURATA PROIECTULUI: 24 luni
(1 Ianuarie 2020 – 31 Decembrie 2021)

BUGET: 3,552,000 EUR

DONATOR: Uniunea Europeană

PARTENER DE IMPLEMENTARE: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Misiunile din Ucraina și Republica Moldova. Misiunea Uniunii Europene de Asistență la Frontieră în Moldova și Ucraina (EUBAM) va sprijini activitățile complementare ale proiectului.

BENEFICIARI AI PROIECTULUI: Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Serviciul Vamal de Stat al Ucrainei, Serviciul Grăniceresc de Stat al Ucrainei, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din Republica Moldova.

Context: Lungimea frontierei de stat moldo-ucrainene este de 1.222 km, constând din 955 km frontieră „verde” și 267 km „albastră”. Există 67 de puncte de trecere a frontierei, inclusiv internaționale, inter-statale și locale. Principalele provocări pentru autoritățile vamale și de frontieră din Republica Moldova și Ucraina includ trecerile ilegale, criminalitatea organizată transfrontalieră, cum ar fi circulația ilegală de mărfuri, traficul de ființe umane și contrabanda de persoane, arme și droguri. Contrabanda, nedeclararea și alte infracțiuni vamale afectează veniturile statului și comerțul echitabil. Supravegherea eficientă a frontierei albastre este afectată de lipsa echipamentelor specializate și a personalului calificat.

În cadrul Politicii Europene de Vecinătate, Moldova și Ucraina s-au angajat să progreseze spre o gestionare eficientă și completă a frontierelor, inclusiv privind mijloacele specifice vamale și de frontieră. Relațiile bilaterale ale țărilor cu UE au fost consolidate prin intermediul Planurilor de Acțiune pentru Liberalizarea Regimului de Vize și Acordurilor de Asociere cu UE, inclusiv privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, prin intermediul acordurilor de liber schimb aprofundat și cuprinzător, precum și a acordurilor privind controlul comun la frontieră și schimbul de informații, semnate între autoritățile vamale și de frontieră din Republica Moldova și Ucraina.

Aceste acorduri necesită un angajament mai ferm în realizarea reformelor administrative necesare, consolidarea de capacități, adoptarea măsurilor de implementare și respectare a standardelor UE privind mobilitatea umană și circulația mărfurilor, fapt care ar crea un echilibru adecvat între controlul efectiv și facilitarea comerțului legal. Facilitarea comerțului și eficientizarea procedurilor vamale trebuie asigurate în cele mai aglomerate puncte de trecere ale frontierei situate pe Rețeaua Trans-Europeană de Transport (TEN-T) extinsă, prin integrarea sistemului de control video a recunoașterii automate a numărului de înmatriculare (ANPR) cu sistemele autorităților vamale de gestionare a riscurilor. Capacitățile operaționale trebuie consolidate în vederea detectării, urmăririi și combaterii infracțiunilor la frontiera albastră supraveheată în comun.

OBIECTIVUL PROIECTULUI

Obiectivul general al proiectului este facilitarea comerțului și circulației persoanelor peste frontiera comună, de rând cu prevenirea și combaterea contrabandei și a altor infracțiuni la frontieră, a criminalității și corupției, contribuind astfel la securitatea, stabilitatea și dezvoltarea durabilă a regiunii.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

1. îmbunătățirea condițiilor pentru circulația liberă și sigură a persoanelor, bunurilor și mijloacelor de transport peste frontiera comună;
2. promovarea prevenirii criminalității și pregătirii unui răspuns adecvat la incidentele de frontieră, bazate pe cooperare consolidată internațională și dintre agenții și pe schimb de informații;
3. consolidarea cunoștințelor și abilităților de utilizare operațională a echipamentelor, în combinație cu utilizarea produselor de evaluare a riscurilor, într-un mod bilateral coordonat și coerent.

REZULTATE PLANIFICATE

La finalizarea acestui proiect, următoarele rezultate vor fi realizate:

- Supraveghere 24/7 video automatizată intelectuală, (VICOS), și schimbul de date bazat pe recunoașterea automată a numerelor de înmatriculare (ANPR), efectuate de ambele părți la cele mai aglomerate patru puncte de trecere a frontierei rutiere (PTF), fapt care ar permite schimbul de informații trans-frontalier și inter-agenții dintre autoritățile moldovenești și ucrainene în timp real.
- Capacitățile comune de patrulare consolidate și timpul de răspuns la incidentele la frontieră redus (inclusiv pentru acțiunile urgente de căutare și salvare) pe frontiera albastră comună.
- Cunoștințe și abilități sporite de utilizare a echipamentelor specializate de către personalul relevant.

Principalele părți interesate și beneficiari sunt Delegația UE în Moldova, Misiunea EUBAM, OIM, și autoritățile de frontieră din Republica Moldova și Ucraina, care și-au asumat deja angajamentul de sprijin și cofinanțare a proiectului.

PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI

- Efectuarea unei evaluări rapide a necesităților (ERN) prin apelarea la expertiză externă pentru reconfirmarea necesității și sferei de acțiune pentru susținerea supravegherii comune a frontierei albastre, a monitorizării video comune și schimbului de informații bazate pe ANPR.
- Procurarea, transferul, instalarea și testarea echipamentului și a soft-ului, conform evaluării (ERN), ținând cont în mod corespunzător de aspectele de interoperabilitate și protecție a datelor. Efectuarea lucrărilor de infrastructură, aferente punctelor țintă de trecere a frontierei, în cazul în care sunt recomandate în rezultatul al evaluării (ERN).
- Elaborarea de Proceduri Operaționale Standard și/sau ghiduri de utilizare/operare pentru personalul autorităților de frontieră privind funcționarea furnizate pentru VICOS și supravegherea frontierei albastre.
- Consolidarea capacităților personalului relevant, al punctelor țintă de trecere a frontierei și a segmentelor frontierei albastre, privind utilizarea și întreținerea echipamentelor VICOS furnizate, și de supraveghere a frontierei albastre și utilizarea Procedurilor Operaționale Standard și/sau a ghidurilor elaborate.

Finanțat de Uniunea Europeană

Implementat de Organizația Internațională pentru Migrație

Serviciul Vamal al Republicii Moldova

State Customs Service of Ukraine
Serviciul Vamal de Stat al Ucrainei

Administrația Serviciului Grăniceresc de Stat al Ucrainei

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Republicii Moldova

SUMARUL INTERVENȚIILOR PROIECTULUI

IMPLEMENTAREA MONITORIZĂRII COMUNE VIDEO ȘI A SCHIMBULUI DE INFORMAȚII BAZAT PE ANPR

În vederea sporirii securității de-a lungul frontierei comune între Moldova - Ucraina, precum și a capacităților agențiilor de frontieră de gestionare a riscurilor, proiectul lucrează în direcția sprijinirii implementării unui sistem CCTV comun de supraveghere video (VICOS) și a schimbului de date (înainte de sosire) bazat pe recunoașterea automată a numărului de înmatriculare (ANPR), la cele mai importante patru puncte de frontieră țintă, și anume „Otaci - Mohyliv-Podilskyi”, „Criva - Mămăliga”, „Tudora - Starokazachie” și „Vulcănești - Vinogradovca”.

Această activitate va consolida capacitățile operaționale și schimburi de informații dintre agențiile de frontieră din Republica Moldova și Ucraina, precum și de cooperare transfrontalieră. Ea va permite funcționarea corespunzătoare a zonei de control vamal și va reduce la maximum posibilitatea încălcărilor, inclusiv riscurile de corupție și contrabandă, datorită supravegherii permanente a teritoriului atât la punctele de trecere a frontierei, cât și la nivel central.

Facilitarea comerțului și eficientizarea procedurilor vamale va fi asigurată prin integrarea atât a VICOS cât și a ANPR cu sistemele de gestionare a riscurilor utilizate de către autoritățile vamale. Prin urmare, vehiculele care vor fi identificate de sistem ca prezentând riscuri vor fi direcționate spre verificări suplimentare. Normele naționale de verificare și control vamal vor fi simplificate datorită automatizării procedurilor, fiind urmate de reducerea la minim a factorului uman.

O vizită comună de studiu a oficialilor vamali moldoveni și ucraineni în Baku, Republica Azerbaidjan, privind sistemele de control video și schimbul de informații bazat pe ANPR, a fost efectuată în martie 2020. OIM va organiza, de asemenea, două instruirii pentru autoritățile vamale privind utilizarea VICOS.

Pregătirea și adoptarea în ansamblu a documentelor relevante privind condițiile prealabile operaționale și de reglementare și adoptare a instrucțiunilor specifice pentru operaționalizarea și funcționarea sistemului VICOS, la punctele rutiere de trecere a frontierei, vor fi efectuate de către autoritățile beneficiare în strânsă cooperare cu misiunea EUBAM.

SPRIJIN PRIVIND SUPRAVEGHEREA COMUNĂ DURABILĂ A FRONTIEREI ALBASTRE

Proiectul va procura echipamente specializate în vederea îmbunătățirii capacităților operaționale pentru detectarea, urmărirea și combaterea infracțiunilor, la frontiera comună albastră controlată sau în regiunile de responsabilitate adiacente, precum și pentru asigurarea unui răspuns adecvat în cadrul misiunilor de salvare, prezența în zonele de frontieră dificil accesibile și menținerea ordinii publice și a regimurilor frontierei de stat și ale zonei de frontieră.

Deocamdată, supravegherea a aproximativ o treime din frontiera albastră între Republica Moldova și Ucraina este realizată exclusiv de pe uscat din cauza capacităților insuficiente ce țin de personal calificat, echipament special și mijloace de transport pe râul Nistru. Partea de nord a frontierei comune albastre în mare parte nu este navigabilă pe timp de vară și nu permite accesul cu echipamente obișnuite pe timp de iarnă.

Factorii enumerați generează condiții favorabile pentru trecerea ilegală a frontierei, contrabandă, trafic, braconaj, inclusiv pentru cele efectuate de grupuri organizate. Prezența fizică a agențiilor de frontieră este limitată, iar lacunele în materie de supraveghere ar putea fi eliminate prin soluții inovatoare competitive, utilizate de Statele Membre ale UE.

Segmentul de sud-est al frontierei fluviale Moldova-Ucraina este navigabil, și utilizarea bărcilor fluviale cu fundul rigid este cea mai potrivită. În același timp, condițiile meteorologice nefavorabile și relieful complicat uneori nu oferă nici posibilitatea de a aduce barca pe râu. În acest sens, achiziția și montarea stațiilor de andocare plutitoare pentru bărci (ambarcațiuni) reprezintă o soluție durabilă și cu valoare adăugată.

În acest sens, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Republicii Moldova și Serviciul Grăniceresc de Stat al Ucrainei urmăresc scopul de a spori supravegherea comună a frontierelor și consolidarea capacității operaționale cu echipamente adecvate și ambarcațiuni pentru direcțiile regionale și detașamentele de frontieră responsabile de frontiera dintre Republica Moldova și Ucraina.

Proiectul va organiza, de asemenea, instruirii pentru funcționarii agențiilor de pază a frontierei din ambele țări, privind utilizarea echipamentelor de supraveghere și a infrastructurii de suport.